

Quan mor un personatge important, la premsa s'encarrega de mantenir el cadàver calentet unes hores més, fins que el cremen o l'enterren. Així patirà menys el foc del crematori, o la intensa humitat que fa sota terra. Hi ha dos tipus d'articles necrològics: els que tendeixen a lloar la personalitat del mort, evitant els aspectes més repugnants de la seva vida, i els que tendeixen a lloar la personalitat de qui escriu, aprofitant-se de la més mínima relació amb el difunt.

De la mateixa manera tracten la història aquells que, conscientment o inconscientment, consideren que la història ha mort. L'allau d'articles necrològics de tota mena que ha aparegut a la premsa després de la mort de Camilo José Cela té un denominador comú: com que era (diuen ells) "un bon escriptor", és de mesquins recordar el seu comportament polític. Quan va morir Franco va passar exactament el mateix, amb la diferència que Franco, de lletra, només en sabia la de la seva signatura en els "enterados" de les penes de mort, però el consideraven (deien ells), en el fons, "un bon pacificador".

I així, mort a mort, en comptes de recordar, ens endinsem un metre més sota terra. Se'ns nega l'oportunitat d'analitzar el passat, i a les generacions més joves, se'ls nega l'oportunitat de conèixer-lo, de saber que no estem aquí per casualitat, que abans de nosaltres n'hi havia

Necrofília històrica sobre Cela

Xavier Montanyà

*"...que cree poder
prestar datos sobre
personas y conductas
que pudieran ser
de utilidad [per a...]
el Glorioso
Movimiento
Nacional...";
escrigué Cela.
De bons escriptors
n'hi ha molts.
D'íntegres, pocs.
I de feixistes encara
en queden massa!"*

d'altres, i que van passar coses greus, moltes de les quals ens han conduït a la situació actual i són la clau per entendre aquest boirós present que vivim els vius, ple d'humitat, sota terra. El compromís d'un intel·lectual, d'un artista, d'un escriptor, de tota persona que pensa i actua en societat, amb el poder que això li atorga, és fonamental per a la societat en què viu. I el compromís, com a mínim, ve de la Il·lustració: la veritat, la justícia, els valors de l'home, etc. És el mínim que se'ls pot exigir. I és indestriable de la seva obra. D'escriptors bons, n'hi ha molts, d'intel·lectuals íntegres molt pocs.

No sé si Cela era un bon escriptor, ni m'importa. Com a intel·lectual era un farsant sense principis que sempre va estar a favor del poder, abans feixista, ara, més o menys, per aconseguir diners, premis, vida fàcil i putes gratis. Ell serveix com a exemple del que molts caragirats, espanyols i catalans, que es movien en cercles intel·lectuals durant la República i la Guerra Civil, van fer contra aquells que lluitaven per un "home nou", una idea nova de justícia, de veritat, de valors humans i de convivència. Un cop els nostres van ser assassinats, empresonats, exiliats o silenciats, els "Celas" de torn van ocupar el pati, se'l van fer seu i amb la seva cal·ligrafia van contribuir a inventar-se un nou paisatge, aquell en què encara estem immersos.

Un necròleg habitual ha escrit sobre Cela un article titulat "Gràcies per escriure". Jo dic el mateix, gràcies, Cela, per haver escrit una carta, signada a la Corunya, el 30 de març de 1938, "II Año Triunfal", dirigida al "Excelentísimo señor Comisario General de Investigación y Vigilancia". El Nobel tenia 21 anys i buscava feina. Entre altres coses de retòrica feixista diu: "Que queriendo prestar un buen servicio a la Patria adecuado a su estado físico, a sus conocimientos y a su buen deseo y voluntad, solicita el ingreso en el Cuerpo de Investigación y Vigilancia. Que habiendo vivido en Madrid y sin interrupción durante los últimos 13 años, cree poder prestar datos sobre personas y conductas que pudieran ser de utilidad. Que el Glorioso Movimiento Nacional se produjo estando el solicitante en Madrid, y que por lo mismo cree conocer la actuación de determinados individuos..."

De bons escriptors, n'hi ha molts. D'íntegres, pocs. I de feixistes encara en queden massa.